

BÖNSÖNDAGEN

ROGATE

Epistel: Jak. 1:22-27. Evangelium: Joh. 16:23-33. Predikan: Luk. 11:1-13. Predikan av Ingemar Andersson (LFS)

JESUS LÄR OSS ATT BE

Jag lyfter mina ögon upp till bergen, / Upp till min fader uti himmelen, / Ty han har sagt: Åkalla mig i nöden, / Lägga bördan av, och jag vill bära den! LH 574

BÖNEN – EN STOR NÅDESFÖRMÅN, MEN INTE ETT NÅDEMEDEL

I många religioner, ja, också i många sammanhang inom kristendomen, har bönen en viktig funktion för att *förtjäna nåd*. En muslim skall, bland andra gärningar han behöver göra för att få Allahs nåd, iaktta sina fem bönestunder om dagen. Utanför templen uppe i Nepal står långa rader med bönekvarnar som de som går förbi skall snurra på, för att på så vis sända iväg böner för att blidka gudarna. Den som bekänner sig till romersk-katolsk tro kan efter bikten åläggas att läsa ett antal Ave Maria och några Pater Noster för att med ett antal böner gottgöra vad han brutit och bekant i bikten.

Men så fungerar inte den kristna bönen, den bön Guds ord undervisar oss om. Den har inget förtjänstfullt i sig. Den blidkar inte Gud. Den är inget försoningsmedel för synder. Den är ingen gärning som skall fullgöras som ett lagbud. Den är heller inget omvändelsemedel, så att en ogudaktig människa kan bli omvänd genom sina böner.

Men en omvänd människa ber. För henne är bönen en livsyttring. Den är en kristens andedräkt och den är en kristens hantverk. Den är en stor, oskattbar förmån, som Gud i sin nåd har skänkt oss.

”När ni ber skall ni inte rabbla långa böner som hedningarna,” säger Jesus. ”De menar att de skall bli bönhörda för sina många ords skull.” Matt.6:7. Men hur många gånger har du inte, när bönhörelsen har uteblivit, tänkt att du är en för usel bedjare för att Gud skall vilja höra på dig. Det är det gamla ”adamssinnet” som gör sig gällande. Det är tråldomssinnet, det där som inte vågar lita på nåden helt och fullt, utan som vill hitta något eget som fungerar och kan vara till tröst. Vem var det som frimodigt stegade längst fram i templet och tackade Gud för att han var så bra och framför allt inte var som den där usle publikanen, som bara hade nåden att förlita sig på? Det var fariséen. Och kännetecknande för en sådan är att han står utanför nåden, utanför frälsning och salighet. Han står gärna i gathörnen och synagogorna och ber för att bli sedd av människorna – men han ber förgäves, för han har förkastat den enda frälsningsgrunden.

Och när du och jag tänker så om bönen – att Gud nog skulle höra om jag bara vore en bättre bedjare, då är vi inne på samma spår. Vi vill nog ha Kristus och hans förtjänst med, men nog skulle det kännas bättre om jag vore en bättre bedjare. Ja, det är visst och sant att det är uselt med vårt bedjande. Men bönen är ingen frälsare, ingen Kristus. Salighetsgrunden heter Jesus, och den rubbas inte, den håller oavsett hurdana bedjare vi är. Bönen är en *nådesförmån, inte ett nådemedel*.

Vi är uppmanade att bedja i Jesu namn, och då vet vi att Gud hör våra böner. Och han vill gärna höra av oss, ofta och ihärdigt skall vi be till honom, i tro och förtröstan, fast övertygade om att han för Jesu skull hör oss.

”FÖR HANS OFÖRSYNTHETS SKULL”

För att understryka detta om att vara uthålliga i bönen, att be utan att tröttna, berättar Jesus en liknelse: *”I en stad fanns en domare som varken fruktade Gud eller hade respekt för människor. I samma stad fanns en änka, som gång på gång kom till honom och sade: Ge mig rätt inför min motpart. Till en tid ville han inte, men sedan sade han till sig själv: Även om jag inte fruktar Gud eller har respekt för någon människa, skall jag ändå ge den här änkan rätt, därför att*

hon är så besvärlig. Annars kommer hon till sist att pina livet ur mig med sina ständiga besök." Luk.18:1-5. Änkan fick vad hon bad om, trots motstånd och prövningar.

Men hon höll fast vid sin bön – och blev bönhörd.

I dagens text hör vi om en vän som bultar på om natten och vill låna bröd. Man har stängt för natten och gått och lagt sig och vill inte bli störd: *Låt mig vara i fred. Dörren är redan stängd, och mina barn och jag har gått och lagt oss. Jag kan inte stiga upp och ge dig något.*

Tror ni att det blir svaret? Nej, säger Jesus: *Även om han inte stiger upp och ger honom något för att det är hans vän, så kommer han att stiga upp och ge honom allt vad han behöver för att inte själv bli utskämd.*

Utskämd, han stiger upp och ger honom vad han behöver ”för hans oförsynthets skull...”, står det i en äldre översättning.

Om en orättfärdig domare, som inte fruktar Gud och inte har respekt för människor, men som till slut för att slippa ett besvärligt gnatande och tjatande – ger efter och låter änkan få vad hon ber om □ skulle Gud vara sämre? Skulle inte han vara bättre än oss, vi som är onda?

Och om vi som är onda, förstår att ge våra barn goda gåvor – vi ger dem ju inte en orm eller skorpion när de ber om fisk eller ägg, vi ger dem inte en vass kniv när de vill ha ett gosedjur, vi ger dem inte saltsyra när de vill ha ett glas saft – vi gör inte det fast vi är av naturen onda, utan vi ger våra barn goda gåvor. ”Om ni som är onda förstår att ge era barn goda gåvor, hur mycket mer skall då inte er Fader i himlen ge den helige Ande åt dem som ber honom?”

”HERRE, LÄR OSS ATT BE

liksom Johannes lärde sina lärjungar”, ber lärjungarna. Ja, Herren behöver lära oss att be. Det är inget vi kan av naturen. Till att be rätt, be i enlighet med Guds vilja, be av hjärtat, behövs en sann omvändelse och en levande tro på Jesus, Frälsaren. Det är först då vi i sanning kan inleda mönsterbönen framför alla andra böner med orden: **Fader Vår...** Men också som omvända behöver vi nåd och hjälp i bönen. Vår himmelske Fader skall ge den helige Ande åt den som ber honom, säger Jesus i dagens text. Och Paulus skriver i Rom. 8:26-27:

Så hjälper också Anden oss i vår svaghet. Ty vi vet inte vad vi bör be om, men Anden själv ber för oss med suckar utan ord, och han som utforskar hjärtan vet vad Anden menar, eftersom Anden ber för de heliga så som Gud vill.

Helgat blive ditt namn... Det är en bön om att Guds namn må hållas heligt ibland oss - en bön i enlighet med andra budet, att Guds namn inte skall bli missbrukat, användas i stället för en svordom, i tanklösa utrop utan att man för ett ögonblick egentligen åkallar Gud. Det är en bön emot falsk lära, för genom falsk lära vanhelgas Guds namn.

Komme ditt rike... Guds rike kommer väl utan vår bön, men vi ber att Guds rike skall komma till mig, till oss var och en. Det är en bön om tron. Guds rike kommer genom Ordet och Sakramenten och vi ber i den här bönen inte bara om att Guds rike skall komma till oss, utan om att det måtte utbredas, att nådens ord må nå ut till alla folk och folkslag. Vi ber om att vi måtte bevaras i detta rike och så få ingå i härlighetsriket, när det uppenbaras.

Ge oss var dag vårt bröd för dagen... Allt vi behöver för livet här på jorden får vi ta ur vår himmelske Faders hand. Och han, som är alltigenom god, ger oss dag för dag sina goda gåvor, allteftersom vi behöver och efter vad som ur evighetsperspektiv är bra och nyttigt för oss. Vi ville gärna få lägga upp förråd för framtiden, ha vårt på det torra, slippa att dag för dag vara beroende och kunna säga som den rike kornbonden: -Nu har du det ordnat för dig för många år framöver. Nu kan du ta det lugnt – ät, drick och var glad... Men den här bönen vill påminna oss om, att vi i stort som smått, dag för dag, får och skall ta allt ur vår himmelske Faders hand.

Håll falskhet och lögn fjärran ifrån mig. Ge mig varken fattigdom eller rikedom, men låt mig få den mat jag behöver.

Annars kan jag bli så mätt att jag förnekar dig och säger: "Vem är HERREN?" eller så fattig att jag stjäl och vanhelgar min Guds namn. Ords. 30:8b-9.

Förlåt oss våra synder, ty också vi förlåter var och en som står i skuld till oss... Det är inte så, att vi köper oss Guds förlåtelse genom vårt försonliga sinnelag, genom att vi förlåter våra medmänniskor.

Guds förlåtelse har vi fått genom Jesus. Gud har förlåtit oss våra synder för Jesu Kristi skull. I denna bön ber vi att Gud skall bryta vårt syndiga, hårda och oförsonliga sinne som synden har satt sin prägel på, så att Kristi sinne får regera i våra hjärtan och våra liv. Och för oss inte in i frestelse... *Gud frestar ingen, men vi ber att han skall beskydda oss för frestelserna, för själafjändens snaror, som han lägger ut längs vår väg genom livet och att Gud i frestelsestunden skall bevara oss, så att vi inte snärjer in oss i synder och faller.*

Jag säger er: Be och ni skall få, sök och ni skall finna, bulta och dörren skall öppnas för er. Ty var och en som ber, han får, och den som söker, han finner, och för den som bultar skall dörren öppnas. Amen.